

סוטה ל

תניא, אמר רבי יוסי: מניין לרביעי בקודש שפסול? ודין הוא:

הנושא	הדין הקל	החמור	בקושיית ר' יוחנן
הקולא/חומרה שבו	מחוסר כיפורים	שלישי לטומאה	אוכל הבא מחמת טבול יום
ההלכה בקשר לעניינינו	פסול בקודש	פסול בתרומה	פסול בתרומה
		אינו דין הוא שיעשה רביעי בקודש	אינו עושה רביעי בקודש

קושי על ר' יוסי: אמר ר' יוחנן: טעם בריבי איני יודע מה הוא, שהרי תשובתו בצדו: אוכל הבא מחמת טבול יום יוכיח, שפסול בתרומה ואינו עושה רביעי בקודש! דתניא,

אבא שאול	ר' מאיר	חכמים
לטמא שנים ולפסול אחד נחשב ראשון ועושה שני ושלישי ורביעי	מטמא אחד ופוסל אחד נחשב שני ועושה ושלישי ורביעי	כשם שפוסל אוכלי תרומה ומשקי תרומה, כך פוסל אוכלי קודש ומשקי קודש נחשב שני אבל רק לעשות שלישי בתרומה ובקודש אבל לא רביעי

דחייה לקושי: מתקיף לה רב פפא: ממאי דר' יוסי כרבנן סבירא ליה? דילמא כאבא שאול ס"ל, דאמר: לטמא שנים ולפסול אחד!

תירוץ לדחייה: אי סלקא דעתך כאבא שאול ס"ל, ליתיה לרביעי בקודש מאוכל שבא מחמת טבול יום:

הדין קל	הדין החמור
אוכל הבא מחמת טבול יום	שלישי הבא מחמת שני
הטבול יום בעצמו מותר בחולין (מעשר שני)	דשני גופיה אסור בחולין
עושה רביעי בקודש	אינו דין שעושה רביעי בקודש

אפשרות לדחות התירוץ: וכי תימא, משום דאיכא למיפרך: מה לטבול יום שכן אב הטומאה!

דחיית האפשרות: הא אייתינה ממחוסר כיפורים שגם הוא מאב הטומאה ולא פרכיה.

אמר רב אסי אמר רב, ואמרי לה אמר רבה בן אסי אמר רב: ר"מ ור' יוסי ור' יהושע ור' אלעזר ור' אליעזר, כולו סבירא להו דאין שני עושה שלישי בחולין.

ר' מאיר	כל הטעון ביאת מים מדברי סופרים (נחשבים שני לטומאה) - מטמא את הקודש ופוסל את התרומה, ומותר בחולין ובמעשר דברי ר"מ; וחכמים אוסרין במעשר
ר' יוסי	הא דאמרן (ששלישי עושה רביעי בקודש), דאם איתיה, ליתיה לרביעי בתרומה וחמישי בקודש
ר' יהושע	ר' אליעזר אומר: האוכל אוכל ראשון - ראשון, שני - שני, שלישי - שלישי; רבי יהושע אומר: האוכל אוכל ראשון ואוכל שני - שני, שלישי - שני בקודש ואין שני בתרומה מכיון שאסור לאכול תרומה או קדשים טמאים - חייב להיות שמדובר על בחולין שנעשו על טהרת התרומה על טהרת התרומה אין, (נוסח חילופי) חולין גרידא לא, אלמא קסבר: אין שני עושה שלישי בחולין.
ר' אלעזר	שלשתן (קודש חולין ותרומה) שוין, הראשון שבקודש ושבחולין ושבתרומה - (קודש) מטמא שנים ופוסל אחד בקודש, (תרומה) מטמא אחד ופוסל אחד בתרומה, (חולין) ופוסל אחד בחולין.
ר' אליעזר	ר"א אומר: חלה ניטלת מן הטהורה על הטמאה, כיצד? שתי עיסות אחת טהורה ואחת טמאה, נוטל כדי חלה מעיסה שלא הורמה חלתה, ונותן פחות מכביצה באמצע כדי ליטול מן המוקף וחכמים אוסרין, ותניא: כביצה; סברוה אידי ואידי בעיסה ראשונה, וחולין הטבולין לחלה לא כחלה דמו, מאי לאו בהא קמיפלגי, דמר סבר: אין שני עושה שלישי בחולין, ומר סבר: שני עושה שלישי בחולין.

עיסה טמאה
ראשון לטומאה

כביצה

עיסה טהורה

הרבנית מישל פורו
הדרן - קול נשי בשיח התלמודי
• hadran.org.il/he •

3 דרכים להבין מחלוקת ר' אליעזר וחכמים

חכמים - אוסרין	ר' אליעזר - חלה ניטלת מן הטהורה על הטמאה	
שני עושה שלישי בחולין	אין שני עושה שלישי בחולין	העצה 1
בחולין הטבולין לחלה כחלה דמו	בחולין הטבולין לחלה לא כחלה דמו	העצה 2 דכולי עלמא אין שני עושה שלישי בחולין
אסור לגרום טומאה לחולין שבארץ ישראל	במותר לגרום טומאה לחולין שבארץ ישראל	העצה 3 דכולי עלמא - חולין הטבולין לחלה לא כחלה דמו, ואין שני עושה שלישי בחולין

